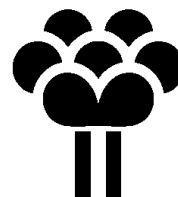

BEDRIJVENSCHAP
HOEFWEG

JAARSTUKKEN 2018

Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur op 04 april 2019

Opdrachtgever **Gemeenschappelijke Regeling Bedrijvenschap Hoefweg**
Dagelijks Bestuur

Datum: 04 april 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Jaarverslag	4
2.1 Programmaverantwoording	4
2.1.1 Doelstelling	4
2.1.2 Wat hebben we bereikt in 2018	4
2.2 Paragrafen	8
2.2.1 Inleiding	8
2.2.2 Paragraaf lokale heffingen	8
2.2.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	8
2.2.4 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	9
2.2.5 Financieringsparagraaf	9
2.2.6 Bedrijfsvoeringsparagraaf	11
2.2.7 Paragraaf verbonden partijen	12
2.2.8 Paragraaf grondbeleid	12
3. Jaarrekening	14
3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	14
3.2 Overzicht van baten en lasten en de toelichting	15
3.3 Balans en de toelichting	23
3.4 Niet in de balans opgenomen rechten en plichten	26
3.5 Overzicht taakvelden	27

1. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken over het verslagjaar 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijvenschap Hoefweg. Het Besluit Begroting & Verantwoording (BBV) heeft als uitgangspunt gediend voor het opstellen van de jaarstukken.

Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

In deze jaarstukken zijn enkele wijzigingen in het kader van de vernieuwing van het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen doorgevoerd. De wijzigingen zijn voor gemeenschappelijke regelingen van toepassing met ingang van de Begroting 2018. Voor Bedrijvenschap Hoefweg zijn de wijzigingen beperkt en hebben betrekking op de volgende begrotingsonderdelen:

1. rapportage op taakvelden;
2. de overhead dient als 1 post apart zichtbaar te zijn;
3. apart overzicht rente resultaat in de paragraaf financiering
4. presentatie van beleidsindicatoren.

De juridische structuur van Bedrijvenschap Hoefweg vloeit voort uit de op 20 november 1996 door de gemeenten Bleiswijk (nu Lansingerland) en Zoetermeer vastgestelde Gemeenschappelijke Regeling (GR) Bedrijvenschap Hoefweg, en uit de vier wijzigingen op betreffende GR. De juridische structuur van Bedrijvenschap Hoefweg omvat de volgende organen:

- **Algemeen Bestuur (AB)**

Het AB bestaat uit acht leden, als volgt aan te wijzen. De raad van elke deelnemende gemeente wijst uit het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente twee leden aan, tevens wijst de raad voor elke deelnemende gemeente uit zijn leden eveneens twee leden aan.

- **Dagelijks Bestuur (DB)**

Het DB kent een samenstelling van vier leden, te weten de leden van het Algemeen bestuur die zijn aangewezen uit de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.

- **Voorzitter**

De voorzitter is gekozen door en uit het AB, uit hen die tevens zijn aangewezen als lid van het DB. De plaatsvervangende voorzitter wordt door en uit het AB gekozen, uit hen die tevens zijn aangewezen als lid van het DB en niet zijn aangewezen als voorzitter. De voorzitter vertegenwoordigt Bedrijvenschap Hoefweg in en buiten rechte.

- **Secretaris**

De secretaris van het AB en van het DB, die geen lid van het AB kan zijn, wordt door het AB benoemd, geschorst en ontslagen. Door de secretaris worden alle stukken die van het AB en DB uitgaan, mede ondertekend conform art. 23 lid 3 van de gemeenschappelijke regeling.

- **Directeur**

De directeur wordt door het AB benoemd, geschorst en ontslagen. Onder verantwoordelijkheid van de directeur is een administrateur en een controller belast met het zorg dragen voor de administratie, het beheer van de vermogenswaarden en het jaarlijks opmaken van de rekening.

2. Jaarverslag

2.1 Programmaverantwoording

2.1.1 Doelstelling

Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft als doelstelling het ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor lokale, regionale en (inter)nationale bedrijven die een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid. Daartoe ontwikkelt het Bedrijvenschap het bedrijventerrein Hoefweg, dat in 2006 is opgegaan in het bedrijvenpark Prisma. Het bedrijvenpark Prisma is een ontwikkeling van het Bedrijvenschap Hoefweg, MRP Development BV (voorheen ASR Vastgoed Ontwikkeling) en Maasstede Bleiswijk BV.

2.1.2 Wat hebben we bereikt in 2018

Algemeen

Vanuit de lange termijn behoefte aan nieuwe bedrijventerreinen binnen de regio Den Haag en de regio Rotterdam is Prisma Bedrijvenpark, waar Hoefweg deel van uitmaakt, vanaf omstreeks 2006 tot ontwikkeling gekomen. De ontwikkeling van dit terrein aan de oostzijde van de regio Haaglanden speelde oorspronkelijk in op de beperkte vestigingsmogelijkheden van ondernemers in dit gebied, als gevolg van het gevoerde restrictieve beleid ten aanzien van het Groene Hart. Door de uitstekende ligging en bereikbaarheid van de locatie, is Prisma Bedrijvenpark een aantrekkelijke vestigingslocatie geworden voor ondernemers uit een wijdere omtrek.

Planologisch regime

Het bestemmingsplan Hoefweg-Noord is in 1999 door de raad van de toenmalige gemeente Bleiswijk (nu gemeente Lansingerland) vastgesteld. In dit bestemmingsplan is de realisatie van een bedrijventerrein op deze locatie mogelijk gemaakt. In 2007 is de eerste partiële herziening van dit bestemmingsplan goedgekeurd. In 2013 is een wijzigingsplan voor enkele onderdelen vastgesteld.

Het bestemmingsplan Hoefweg-Noord is in 2013 geactualiseerd door de gemeente Lansingerland. GS van de provincie Zuid-Holland heeft daarbij een reactieve aanwijzing gegeven, waardoor de mogelijkheid voor PDV-ontwikkeling aan de noordzijde van bedrijvenpark Prisma is komen te vervallen. In 2014 is het bestemmingsplan voor het horecacluster bedrijvenpark Prisma vastgesteld.

Samenwerking

In 2006 is besloten tot samenwerking met twee private ontwikkelaars (ASR Vastgoedontwikkeling BV en Maasstede Bleiswijk BV). De samenwerking heeft als doel tot een optimale integrale ontwikkeling en realisatie van het plangebied te komen. De samenwerking houdt kort samengevat in: verrekening van de kosten van de (gerealiseerde en nog te realiseren) infrastructurele voorzieningen, en planontwikkeling, zulks naar rato van het netto uitgeefbare grondbezit. Hiertoe is een gezamenlijke entiteit in de vorm van een Commanditaire Vennootschap aangegaan, met een door partijen opgerichte Besloten Vennootschap als beherend vennoot. Ten gevolge van deze samenwerking is, voor wat betreft het Bedrijvenschap, het risico van verkoop van bouwrijpe gronden beperkt tot ca. 30% van de totale oppervlakte van het plangebied. De overige 70% is ten gevolge van de samenwerking geheel voor risico van private ondernemingen gekomen. In 2016 is ASR Vastgoed Ontwikkeling overgenomen door Meijer Realty Partners (MRP).

Conform de afspraken in de SOK (Samenwerkingsovereenkomst Prisma) is op 24 april 2006 de Commanditaire Vennootschap Prisma Bleiswijk (CV) en de Besloten Vennootschap Prisma Bleiswijk Beheer (BV) opgericht. In de CV nemen als commandites deel het Bedrijvenschap Hoefweg (30%), MRP Development B.V. (voorheen ASR Vastgoed Ontwikkeling en daarvoor Fortis Vastgoedontwikkeling genoemd) of een zusteronderneming daarvan (21%), Maasstede Bleiswijk BV of een zusteronderneming daarvan (46%) en de beherend vennoot (3%). De BV heeft als aandeelhouders het Bedrijvenschap Hoefweg (31%), MRP Development B.V. of een zusteronderneming daarvan (22%) en Maasstede Bleiswijk BV of een zusteronderneming daarvan (47%).

Ter financiering van de grondaankoop van partijen en de aanleg van de hoofdinfrastructuur is door de CV een lening aangetrokken bij een tweetal bancaire instellingen (ABNAMRO Bank en BNG). Als gevolg van een verzoek uit de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is de financiering per

aandeelhouder verder uitgesplitst. Hiermee is per aandeelhouder inzichtelijk wat de stand van de aflossingen en de nog openstaande leningen is. De door het Bedrijvenschap opgestelde grondexploitatie laat zien dat na complete realisatie van Prisma Bedrijvenpark tenminste een neutraal tot positief exploitatieresultaat te verwachten is.

Wat heeft het gekost

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting* 2018	Rekening 2018
Lasten	43.996	7.156	1.724	2.169
Baten	47.403	7.156	1.724	5.030
Saldo / winstneming	3.407	0	€ 0	2.861

* Inclusief begrotingswijziging nummer 1 van 2018

Toelichting op de staat van baten en lasten

In 2018 heeft het Bedrijvenschap Hoefweg 4 verkopen gerealiseerd voor een gezamenlijk bedrag van ruim € 5,0 mln. exclusief BTW. De (administratieve) tussentijdse winstneming is € 2,9 mln. Een toelichting op de baten en lasten wordt als onderdeel van de jaarrekening gegeven in paragraaf 3.2.

Marketing en acquisitie

Het Bedrijvenschap Hoefweg is voortdurend actief op het vlak van de marketing en acquisitie voor de gronden van het Bedrijvenschap. Daarbij kunnen verschillende doelgroepen onderscheiden worden. De ondernemers in de regio vormen de primaire doelgroep. Op lokaal en regionaal niveau wordt er actief marketing en acquisitie uitgevoerd door de accountmanager die sinds medio 2016 direct voor het Bedrijvenschap Hoefweg werkt. De secundaire doelgroep zijn de intermediairs. Daaronder vallen makelaars, ontwikkelaars, aannemers, consultants etc. En tenslotte vormen de bovenregionale en landelijk opererende partijen de derde doelgroep.

Molentstompen en boerderij

Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft een aantal percelen in eigendom, waarop opstallen staan zoals molentstompen en een voormalig boerderijgebouw. Het Bedrijvenschap is voornemens om deze percelen af te stoten. Eind 2016 is een plan van aanpak opgesteld voor de verkoop van twee molentstompen en de sloop van één molentstomp waarvan de grond als bedrijfskavel zal worden verkocht. De uitvoering van dit plan is in 2017 gestart, naar verwachting zal dit in 2019 leiden tot de beoogde verkoop van deze gronden.

Parkmanagement Prisma

Op Prisma is een parkmanagementorganisatie actief. Het coöperatief parkmanagement Prisma is in 2009 van start gegaan. Het is een actieve parkmanagementorganisatie, die inmiddels een eigen beveiligingsbedrijf in de arm heeft genomen, en ook zorg heeft gedragen voor de bewegwijzering naar de bedrijven op het bedrijvenpark. Met de gemeente Lansingerland is de parkmanagementorganisatie in overleg over een beheerplan voor de openbare gronden op het terrein. Ook is de parkmanagementorganisatie met Glasnet Zoetermeer in gesprek over de aanleg van een glasvezelnet op Prisma Bedrijvenpark. Eind 2017 is camerabewaking gerealiseerd op Prisma Bedrijvenpark.

A12 corridor

Op 19 februari 2018 is een eerste bestuursovereenkomst gesloten over de Logistieke Hotspot A12 corridor, tussen de gemeenten Lansingerland en Zoetermeer (beide deelnemende gemeenten in GR Bleizo en Bedrijvenschap Hoefweg), de provincie Zuid-Holland, VNO-NCW en de gemeente Waddinxveen. In 2018 is het overleg over de Logistieke Hotspot A12 corridor met de bovengenoemde partijen aangevuld met de gemeente Zuidplas, partijen die bedrijventerreinen ontwikkelen (waaronder Prisma) en beleggers in logistiek vastgoed gecontinueerd. Dit heeft in december 2018 geresulteerd in afspraken over de ontwikkeling van de A12 corridor als logistieke hotspot en het daarbij behorende maatregelen op het vlak van marketing, ontwikkelingen die voor de logistieke sector relevant zijn, planologie en de ontwikkeling van bedrijventerreinen. De afspraken zijn vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst Logistieke hotspot A12 corridor, die op 4 maart 2019 is ondertekend. De samenwerking is gericht op de versterking van de regio als vestigingsplaats voor logistieke bedrijven. Het belang van Prisma en daarmee van Bedrijvenschap Hoefweg bij deze samenwerking is de impuls voor de verkoop van kavels aan logistieke bedrijven.

Ontwikkelingsprogramma kavel nabij OV-knooppunt Bleizo

De afspraken uit de Bestuursovereenkomst A12 corridor van 18 februari 2018 brengen met zich mee dat voor het gebied dat wordt aangeduid als Bleizo-west wordt onderzocht welk ontwikkelingsprogramma hier het best gerealiseerd kan worden. Hieronder valt ook een deel van het Bedrijvenpark Prisma, zijnde de kavel van Bedrijvenschap Hoefweg nabij OV Knooppunt Bleizo. Vooralsnog betreft de ontwikkelingsopdracht voor Bedrijvenschap Hoefweg een programma met bedrijven, maar ook de functie woningbouw kan daarbij worden afgewogen. In 2018 hebben de gemeenten Lansingerland en Zoetermeer een stedenbouwkundige verkenning voor het gebied rondom het OV Knooppunt Bleizo laten uitvoeren naar een ontwikkelingsprogramma met onder andere woningbouw. Deze stedenbouwkundige verkenning is in september 2018 opgeleverd. Voor de besluitvorming over het ontwikkelingsprogramma hebben de beide gemeenten in oktober 2018 bepaald dat er meer onderzoek moet plaatsvinden naar de verschillende contexten met betrekking tot het gewenste ontwikkelingsprogramma. De besluitvorming door beide gemeenten over het ontwikkelingsprogramma voor is medio 2019 voorzien. Een eventuele aanpassing van het ontwikkelingsprogramma voor Bedrijvenschap Hoefweg zal zich tevens moeten verhouden tot de afspraken en procedures zoals vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst Prisma 2006. Vooralsnog wordt voor Bedrijvenschap Hoefweg uitgegaan van de ontwikkeling en grondverkoop als bedrijventerrein.

Beleidsindicatoren

Vanuit de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is het verplicht om in de begroting en jaarrekening over de volgende beleidsindicatoren te rapporteren, voor Bedrijvenschap Hoefweg zijn de beleidsindicatoren als volgt:

Indicator		Omschrijving	Per.	GR Hoefweg*		Beschrijving
				Begroting	Rekening	
1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2018	0,00	0,00	De toegestane formatie in fte van het apparaat op peildatum januari; BS Hoefweg heeft geen medewerkers in dienst
2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2018	0,00	0,00	De werkelijke bezetting in fte van het apparaat op peildatum januari; BS Hoefweg heeft geen medewerkers in dienst
3	Apparaats-kosten	Kosten per inwoner	2018	2,07	2,65	De personele en materiele kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie
4	Externe inhuur**	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2018	2,1%	2,6%	De inhuur voor tijdelijke vervanging of voor inhuur specialisten met specialistische kennis die ontbreekt in de organisatie
5	Overhead	% van totale lasten	2018	3,0%	2,5%	De kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces

AD*) Bron is "eigen rekening" en "eigen begroting"

AD**) voor inhuur specialisten is de vaste bezetting niet meegerekend. De vaste bezetting bestaat uit extern ingehuurd medewerkers.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de volgende onderwerpen:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Algemene uitkeringen;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie;
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

Voor Bedrijvenschap Hoefweg zijn de algemene dekkingsmiddelen niet van toepassing, met uitzondering van het saldo van de financieringsfunctie. Deze is voor 2018 nihil.

Overzicht overhead

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in de overhead.

Overzicht overhead	Realisatie 2018	Begroot 2018 na wijziging	Begroot 2018 voor wijziging
Overhead	0	0	0

De specificatie van de "eigen" overhead is opgenomen in de jaarrekening, onderdeel toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Vennootschapsbelasting

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting	Realisatie 2018	Begroot 2018 na wijziging	Begroot 2018 voor wijziging
Vennootschapsbelasting	-/- € 1,1 mln.	0	0

Voor 2018 is er een fiscaal (compensabel) verlies gecalculeerd van afgerond € 1,1 mln.

Onvoorzien

In de begroting en jaarrekening van Bedrijvenschap Hoefweg is er geen sprake van een post onvoorzien.

2.2 Paragrafen

2.2.1 Inleiding

In het hiernavolgende worden de verplichte paragrafen uit het Besluit Begroting & Verantwoording Provincies en Gemeenten (kortweg: BBV) benoemd en uitgewerkt dan wel wordt gemotiveerd aangegeven waarom het bestuur de paragrafen niet van toepassing acht.

2.2.2 Paragraaf lokale heffingen

De gemeenschappelijke regeling geniet geen inkomsten uit lokale heffingen aangezien het opleggen van lokale heffingen niet tot de bevoegdheden van de gemeenschappelijke regeling behoort. Deze paragraaf is daarom niet van toepassing.

2.2.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Voor winstneming (*weerstandsvermogen*) geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. De beide deelnemende gemeenten staan borg voor een eventueel exploitatietekort. In de gemeenschappelijke regeling is vastgesteld dat de risicoverdeling geschiedt op basis van 50% - 50% per deelnemende gemeente.

Risico's exploitatiegronden

Aan de ramingen van grondexploitaties kleefte altijd een inherent risico. Het verwachte resultaat is gebaseerd op de huidige inzichten met betrekking tot de looptijd van de grondexploitaties, het renteverloop en de ontwikkelingen op de markt voor bedrijventerreinen. Verandering van inzichten omtrent de uitvoerbaarheid leiden veelal tot wijzigingen in het financiële beeld van grondexploitaties. Op basis van de uitgevoerde Monte Carlo-simulatie is bepaald dat de opbrengstindex en de financieringsrente het meeste invloed hebben op het resultaat van de grondexploitatie. Andere risico's die invloed hebben zijn de kostenindex en uitgiftetempo. De Monte Carlo-simulatie van de huidige grondexploitatie resulteert in een bandbreedte van € 9,3 mln. (NCW) tot € 12,3 mln. (NCW) bij een zekerheidspercentage van 95%. De benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's wordt gevonden in de positieve contante waarde van de grondexploitatie. Beide gemeenten hoeven dus geen weerstandscapaciteit te reserveren voor de Bedrijvenschap Hoefweg. De risico waarde bedraagt dus € 3,0 mln. De voornaamste risico's betreft de financieringsrente en de uitgifteplanning. De weerstandscapaciteit is € 12,9 mln. (ncw grondexploitatie) en daarmee ruim voldoende.

Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt als volgt berekend:

Ratio weerstandsvermogen	=	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	12,9	4,30
		Benodigde weerstandscapaciteit		3,0	

Kengetallen

Vanuit het BBV is het verplicht om over de volgende kengetallen te rapporteren.

	Real. 2017	Real. 2018	Begr. 2018	Begr. 2019	Norm	Toelichting
1. Netto schuldquote: relateert de schuldpositie van de gemeente aan de inkomstenstroom	86%	747%	293%	2826%	100%-130%	Gezien de aard van de activiteiten van de Bedrijvenschap Hoefweg kunnen de jaarlijkse inkomsten (baten voor bestemming) enorm afwijken.
1a. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	86%	747%	293%	2826%	100%-130%	
2. De solvabiliteitsratio: indicator om inzicht te krijgen in de mate waarin de onderneming in staat is aan zijn financiële verplichtingen te kunnen voldoen.	6%	11%	0%	11%	25% <> 40%	Bedrijvenschap Hoefweg is volledig vreemd vermogen gefinancierd. Als eigen vermogen wordt zuiver de wettelijk verplichte tussentijdse winstneming geboekt.
3. Kengetal Grondexploitatie: in - en nog niet in exploitatie gronden / Totale baten voor bestemming	93%	871%	292%	3416%	>0	Gezien de aard van de activiteiten van Bedrijvenschap Hoefweg kunnen de jaarlijkse inkomsten (baten voor bestemming) enorm afwijken.
4. Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	>0	Bij Bedrijvenschap Hoefweg is er geen sprake van structurele baten en lasten
5. Belastingcapaciteit	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Bedrijvenschap Hoefweg heeft geen belastinginkomsten

Relatie tot de financiële positie

Bij Bedrijvenschap Hoefweg is uitsluitend sprake van externe financiering. Het bedrijfenschap bouwt, met uitzondering van de verplichte winstneming, geen weerstandsvermogen op.

Frauderisicoanalyse

Begin 2019 heeft de jaarlijkse frauderisicoanalyse plaatsgevonden. Hierbij zijn de directeur, secretaris en de controller bij elkaar gekomen om de risico's van fraude bij het bedrijfenschap te analyseren. De uitkomst van de sessie heeft er toe geleid dat geconcludeerd kan worden dat het frauderisico zeer beperkt aanwezig is. Veel van behandelde risico's zijn over het algemeen niet van toepassing en indien risico's wel aanwezig zijn, dan zijn deze allemaal afgedekt door functiescheiding, interne controlemaatregelen en periodieke verantwoording aan directie en bestuur. Verder is de omvang van de activiteiten van het Bedrijvenschap beperkt en transparant te noemen.

2.2.4 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van het Bedrijvenschap omvatten alleen gronden (deels met opstallen) in ontwikkeling, bedoeld voor verkoop als bedrijventerrein. Deze kapitaalgoederen staan niet duurzaam ten dienste van de bedrijfsvoering en worden daarom verantwoord onder de post onderhanden werk. Nadat de bouwrijpe gronden zijn uitgegeven en de voorzieningen van openbaar nut zijn gerealiseerd, vindt opheffing plaats van de gemeenschappelijke regeling.

2.2.5 Financieringsparagraaf

In de gemeenschappelijke regeling is in artikel 24 bepaald dat de behoefte aan financiële middelen geregeld zal worden door middel van een door één van de deelnemende gemeenten aan te bieden rekening courant.

In de loop van 2005 is de Gemeenschappelijke Regeling gewijzigd (goedkeuring GS van Zuid Holland per 13 juli 2005), teneinde het mogelijk te maken dat het Bedrijvenschap rechtstreeks gebruik zou kunnen maken van een met de Bank Nederlandse Gemeenten te treffen financieringsarrangement. Al jaren trekt het Bedrijvenschap de benodigde financiële middelen dan ook aan van de BNG.

Verder is als uitvloeisel van de samenwerkingsovereenkomst het merendeel van de gronden van het Bedrijvenschap in 2006 overgedragen aan Prisma Beheer BV, die zelfstandig in haar financiering voorziet. De eigen financiering van het Bedrijvenschap betreft daarom alleen de niet in de CV ingebrachte gronden evenals de aanleg van de microstructuur, de apparaatskosten, de rentelasten en een niet op CV-partijen verhaalbaar deel van de historische plan- en apparaatskosten van het Bedrijvenschap.

Hieronder een overzicht van de leningen die liepen in 2018:

Bedragen x € 1.000

Lening nummer	Hoofdsom	afgeloste leningen in 2018	Rente-%	Rente-bedrag per jaar	Start datum	Looptijd	Eind datum
40.110006	4.000		0,79%	31.600	22-7-2015	5 jaar	23-1-2020
40.110007	4.500		0,95%	42.750	22-7-2015	6 jaar	22-7-2021
40.110008		600	0,40%	2.400	22-7-2015	3 jaar	23-7-2018
40.109673	250.000		0,80%	2.000	13-3-2015	5 jaar	13-3-2020
40.110896	1.500		0,42%	6.300	7-12-2016	5 jaar	7-12-2021
441577		5.208	-0,18%	-9.374	30-5-2017	1 jaar	1-6-2018
40111194	14.800		0,00%	0	30-5-2017	3 jaar	1-6-2020
40111195	10.000		0,35%	35.000	30-5-2017	5 jaar	1-6-2022
452586	12.300		-0,30%	-36.900	21-12-2017	2 jaar	23-12-2019
Totaal	47.350	5.808		73.776			

Uit het overzicht blijkt dat de risico's omtrent de financiering van het Bedrijvenschap betrekking hebben op het boekjaar 2019 e.v., waar evt. herfinanciering noodzakelijk is.

In de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) zijn richtlijnen neergelegd ter beheersing van de renterisico's. Zo zijn er spelregels opgenomen voor de mate waarin decentrale overheden kort gefinancierd mogen zijn (kasgeldlimiet) en lang gefinancierd mogen zijn (renterisiconorm). In onderstaande overzichten treft u de toetsingen aan van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm over het jaar 2018.

Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000

Realisatie	Kwartaal				Gemiddeld
	jan-mrt	apr-jun	jul-sep	okt-dec	Jaar
Vlottende schuld	14	3	3	357	94
Vlottende middelen	11.042	9.559	7.012	9.426	9.260
Netto vlottende schuld	-11.028	-9.556	-7.009	-9.069	-9.165
Wettelijke norm KGL	-2.027	-2.027	-2.027	-2.027	-2.027
Afwijking wettelijke norm*	-13.055	-11.583	-9.035	-11.095	-11.192

* Een positieve afwijking geeft aan dat de wettelijke norm is overschreden, een negatief bedrag geeft de ruimte onder de wettelijke norm weer.

Het gehele jaar 2018 wordt voldaan aan de kasgeldlimiet. In geen enkel kwartaal wordt de kasgeldlimiet immers overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft de norm aan met betrekking tot de renterisico's over de vaste schulden. Deze norm bepaalt het maximale deel van de vaste schuld dat in aanmerking mag komen voor aflossing (*al dan niet met herfinanciering*) en/of renteherziening. Als gevolg van deze norm kan een rentestijging op de kapitaalmarkt slechts gedeeltelijk doorwerken in de te betalen rentelasten over de vaste schuld.

Voor decentrale overheden is deze norm vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal van het betreffende jaar (met een minimum van € 2,5 miljoen). Gelet op de omvang van het begrotingstotaal 2018 van Bedrijvenschap Hoefweg (€ 23,844 miljoen) bedraagt de renterisiconorm in 2018 € 4,768 miljoen. Dat betekent dat in 2018 maximaal € 4,768 miljoen in aanmerking zou mogen komen voor

aflossing (al dan niet met herfinanciering) en/of renteherziening. Gezien het specifieke verloop van uitgaven, inkomsten en financieringsbehoefte bij de gebiedsontwikkeling van Bedrijvenschap Hoefweg, alsmede de dynamiek die zich hierin voordoet, maakt het praktisch onuitvoerbaar om aan de renterisiconorm te voldoen zonder maatregelen die onlogisch zijn en ook op gespannen voet staan met het BBV en die bovendien financieel nadelig zijn voor het resultaat van de grondexploitatie.

Bedrijvenschap Hoefweg heeft in 2018 voor € 5,8 mln. aan langlopende leningen afgelost. Hiermee overschrijdt Bedrijvenschap Hoefweg de renterisiconorm. Bedrijvenschap Hoefweg heeft ontheffing gekregen van de provincie Zuid Holland voor het voldoen aan de renterisiconorm voor de begrotingsjaren 2019 tot en met 2022. Voor 2018 is de provincie reeds geïnformeerd over de overschrijding.

Renteresultaat

Renteschema	2018
Externe rentelasten kort- en langlopende geldleningen	89
Externe rentebaten kort- en langlopende geldleningen	0
Saldo rentelasten en rentebaten	89
Rente aan grondexploitaties	89
Rente projectfinanciering	0
Rente baten projectfinanciering	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen	0
Aan taakvelden toe te rekenen rente	0
Aan taakvelden toegerekende rente	0
Verwacht renteresultaat op taakveld Treasury	0

2.2.6 Bedrijfsvoeringsparagraaf

Bedrijvenschap Hoefweg heeft in 2018 zelf geen personeel in dienst en is gevestigd buiten beide gemeentehuizen. In 2018 is de organisatie als volgt ingesteld:

- Het AB heeft een directeur en een secretaris aangesteld. Beide functionarissen zijn extern ingehuurd (*de secretaris was tot 1 april 2018 ingehuurd van de gemeente Zoetermeer, de opvolgende secretaris wordt extern ingehuurd*). De tarieven zijn marktconform.
- De Directie-instructie Bedrijvenschap Hoefweg is in oktober 2017 met vier jaar verlengd en daarmee de mandaten aan de directeur en de secretaris.
- De administrateur, controller, projectleiders en planeconomen worden ingehuurd van externe bureaus. De marketeer wordt sinds medio 2016 gedetacheerd door en ingehuurd van de gemeente Lansingerland.
- Om de directie te ondersteunen en om input te leveren aan de externe medewerkers zijn in 2018 medewerkers van de gemeenten ingehuurd door Bedrijvenschap Hoefweg.
- Tot slot zijn er externe adviseurs ingehuurd voor het opstellen van juridische en fiscale adviezen.
- Sinds 1 oktober 2013 is Bedrijvenschap Hoefweg gehuisvest in het projectbureau Bleizo / Verlengde Oosterheemlijn aan Prismalaan West 1 te Bleiswijk. De voorzieningen worden door GR Bleizo tegen kostprijs ter beschikking gesteld.
- Bedrijvenschap Hoefweg werkt intensief samen met de gemeenschappelijke regeling Bleizo. De projectorganisaties van beide gemeenschappelijke regelingen zijn medio 2016 samengevoegd. Waar mogelijk worden werkzaamheden en activiteiten gecombineerd, zoals de gezamenlijke aanbesteding van accountantsdiensten en een gezamenlijke informatiebijeenkomst voor de raden van Lansingerland en Zoetermeer.

Rechtmatigheid

Om de rechtmatigheidcontrole intern te kunnen voorbereiden en om de accountant op rechtmatigheid te kunnen laten controleren is een normenkader opgesteld. Het normenkader bestaat uit een overzicht van de geldende externe en eigen regelgeving met betrekking tot financiële beheer handelingen, bestaande uit relevante regelgeving van hogere overheden (externe regelgeving) en van de gemeenschappelijke regeling zelf (interne regelgeving).

Het normenkader voor de controle 2018 is op 11 december 2018 door het AB vastgesteld. Het normenkader is de basis voor de interne controle en de procesbeschrijvingen die worden opgesteld. Alleen op die wijze kan worden geborgd dat er in overeenstemming met de regelgeving wordt gehandeld. Uit de interne controle is niet gebleken dat er sprake is van financiële onrechtmatigheden.

2.2.7 Paragraaf verbonden partijen

Zoals eerder gemeld is de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg op 7 februari 2006 een samenwerking aangegaan met private partijen, van waaruit een commanditaire vennootschap CV Prisma Bleiswijk is aangegaan met een beherend vennootschap Prisma Bleiswijk Beheer BV. Het Bedrijvenschap neemt voor 30% deel in de CV en voor 31% in de BV. Bedrijvenschap Hoefweg draagt voor gelijke percentages het financiële risico ten aanzien van de winst- en verliesrekening van de CV Prisma Bleiswijk en Prisma Bleiswijk Beheer BV. De samenwerking heeft als doel tot een optimale integrale ontwikkeling en realisatie van het plangebied te komen.

Lijst verbonden partijen (concept cijfers):

Overige verbonden partijen:	CV Prisma Bleiswijk
Eigen vermogen per 1/1/2018:	€ 28.239
Eigen vermogen per 31/12/2018:	€ 28.498
Vreemd vermogen per 1/1/2018:	€ 17.958.491
Vreemd vermogen per 31/12/2018:	€ 2.471.304
Resultaat 2018:	€ 259
Risico's:	er is sprake van reguliere bedrijfsvoeringsrisico's.

2.2.8 Paragraaf grondbeleid

Basis voor het actieve grondbeleid door het Bedrijvenschap is het vigerende bestemmingsplan Hoefweg-Noord alsmede de door het Bedrijvenschap vastgestelde (jaarlijks te actualiseren) grondexploitatie en planning. Aan het produceren en afzetten van bouwrijpe grond zijn aanzienlijke financiële risico's verbonden. In deze paragraaf wordt op de perspectieven en risico's ingegaan.

Perspectief voor bedrijfsterreinen algemeen:

Sinds 2015 trekt de markt voor de verkoop van bedrijfskavels aan. In 2018 zijn vier verkopen gerealiseerd en is de uitgifteplanning uit de grondexploitatie per 1-1-2018 gehaald. Ten behoeve van de uitgifteplanning in de grondexploitatie per 1-1-2019 is door een economisch adviesbureau, BCI een prognose opgesteld voor de verkoop van kavels. Op basis van de gesloten verkoopovereenkomst eind 2017 en de lopende verkoopprocedures, zal de grondverkoop door Bedrijvenschap Hoefweg in 2019 ten minste gelijk zijn aan de uitgifteprognose. De economische ontwikkeling is positief en de regionale vastgoedmarkt voor de verkoop van bedrijfskavels is goed. Dit komt ook tot uitdrukking in het onderzoek dat in het kader van de Samenwerking Logistieke Hotspot A12 corridor is uitgevoerd in opdracht van de provincie Zuid-Holland door een andere extern bureau. De verwachting is dat de verkoop van bedrijfskavels de komende jaren overeenkomstig de regionale prognose zal kunnen plaatsvinden. Om deze verwachting te ondersteunen wordt in het kader van de Samenwerking logistieke Hotspot A12 corridor geïnvesteerd in marketing en diverse regionale maatregelen ter versterking van het vestigingsklimaat voor logistieke bedrijven. In de meerjaren planning voor de afzet van bedrijventerrein voor Bedrijvenschap Hoefweg is voorzichtigheidshalve uitgegaan van de recent uitgevoerde uitgifte prognose van BCI.

De grondexploitatie van het Bedrijvenschap Hoefweg heeft een verwachte looptijd tot en met 2026 en er wordt een tenminste positief plansaldo verwacht. Een beknopt mutatieoverzicht van de grondexploitatie met peildatum 1/1/2019 inclusief de raming van kosten en opbrengsten tot het einde van de looptijd, ziet er als volgt uit:

<i>Bedragen x € 1.000</i>					
	Boekwaarde 31-12-2017	Mutaties 2018	Boekwaarde 31-12-2018	Raming (reëel)	Saldo eind looptijd
Grondverwerving	65.914	212	66.126	694	66.820
Openbare Werken	3.745	884	4.629	1.264	5.893
Afdelings-/Overige kosten	20.751	581	21.332	1.872	23.204
Opbrengsten	-49.511	-5.030	-54.541	-54.418	-108.959
Winstneming	3.407	2.861	6.268	0	6.268
Totaal (reëel)	44.306	-492	43.814	-50.588	-6.774

Netto contant per 1-1-2019 (negatief bedrag is positief financieel saldo)

-12.863

Conform de regels van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is de winstneming volgens de POC methode (Percentage of Completion Methode) bepaald. De (tussentijdse) winstneming komt uit op afgerond € 2,9 mln. De winstneming is als volgt berekend:

Per 1-1-2019	
Eindwaarde kosten	95.917.000
Gerealiseerd	92.087.000
<i>% gerealiseerd</i>	<i>96,01%</i>
Eindwaarde baten	108.959.000
Gerealiseerd	54.542.000
<i>% gerealiseerd</i>	<i>50,06%</i>
Verwacht resultaat	13.042.000
Winstneming %	48,06%
Winstneming €	6.268.000

Dit is een administratieve winstneming, eventuele winstuitkering volgt in principe na opheffing van de GR, er worden tussentijds geen reserves gevormd. De raming is gebaseerd op de actuele grondexploitatieberekening, die is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur op 04 april 2019.

De grondexploitatie met prijspeil 1/1/2019 kent de volgende karakteristieken:

- looptijd tot en met 2026;
- rentepercentage 0,173%;
- indexering kosten: 2019-2021 2,5%, vanaf 2021 2,0%;
- indexering opbrengsten: 2019 e.v. 2,0%.

De grondexploitatieberekening per 1 januari 2019 laat het volgende resultaat zien. Op de eindwaarde per 31-12-2026 heeft dit plan een positief resultaat van circa € 13,0 mln. De netto contante waarde van het resultaat bedraagt per 1-1-2019 circa € 12,9 mln. positief.

3. Jaarrekening

3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Het boekjaar van het Bedrijvenschap valt samen met het kalenderjaar. In deze jaarrekening wordt verslag uitgebracht over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018. De richtlijnen volgens het BBV worden integraal gevolgd.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Financiële vaste activa: deelnemingen

De deelnemingen worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs vindt waardering plaats tegen deze lagere marktwaarde

Gronden in ontwikkeling (onderhanden werk)

Het onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de daaraan bestede kosten. Alle gemaakte kosten worden geactiveerd onder de post onderhanden werk. De op de op onderhanden werk betrekking hebbende opbrengsten worden in mindering gebracht op deze kosten. Bij een uit de grondexploitatieberekening voortvloeiend verwacht positief plansaldo worden gronden in ontwikkeling gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs. De vervaardigingsprijs bevat mede de rentelasten in verband met de financiering van onderhanden werk/gronden in ontwikkeling. Indien de grondexploitatieberekening daartoe aanleiding geeft (verwacht negatief plansaldo) zal een voorziening voor het onderhanden werk gevormd worden.

Vorderingen

Vorderingen, overlopende activa en liquide middelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, opgenomen tegen de nominale waarde. Indien van toepassing onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

De baten en de lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Voor winstnemings geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

3.2 Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Bedragen x € 1.000

Programma grondexploitatie	Begroting 2018	Begroting* 2018	Rekening 2018
Lasten			
Grondverwerving	6.499	550	212
Openbare werken	241	718	884
Rentelasten	88	57	89
Plankosten	328	384	492
Overige kosten	0	14	0
Mutatie onderhanden werk	0	0	492
** totaal lasten	7.156	1.724	2.169
Baten			
Opbrengsten	4.741	4.127	5.018
Overige inkomsten	0	7	12
Mutatie onderhanden werk	2.415	-2.410	0
** totaal baten	7.156	1.724	5.030
Totaal programma grondexploitatie	0	0	2.861
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Overhead	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	0	0	2.861
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	2.861

* inclusief begrotingswijziging nummer 1 van 2018

Zie pagina 5 voor de programma verantwoording.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Analyse begrotingsrechtmatigheid

De lasten overschrijden het begrotingsbedrag na wijziging. Aangezien de overschrijding gecompenseerd wordt door direct gerelateerde baten is dit in het kader van rechtmatig toegestaan.

Begroting 2018

De begroting 2018 is op 22 juni 2017 door het AB vastgesteld. Begrotingswijziging nummer 1 is op 03 juli 2018 vastgesteld.

Grondverwerving

Op de post grondverwerving wordt de verwerving uit de joint venture verantwoord.

Openbare werken

Betreft m.n. onderzoeken en opruim werkzaamheden. Voor 2018 zijn met name kosten verantwoord in verband met de aanleg van de aquamarijnweg.

Rentelasten

De werkelijke rentelasten in 2018 zijn hoger dan begroot. In de grondexploitatie en als afgeleide daarvan de begroting worden de rentelasten gemiddeld begroot. Hierdoor kunnen er in jaarschijven afwijkingen ontstaan.

Plankosten

De realisatie is hoger dan begroot. Dit komt door de uitgevoerde studies naar een alternatieve programmering en niet begrote OZB aanslagen. Tegen de OZB aanslagen loopt een bezwaarprocedure.

Opbrengsten

In 2018 zijn 4 verkopen gerealiseerd.

Mutatie Onderhanden Werk

De mutatie onderhanden werk betreft een sluitpost in de staat van baten en lasten. Zolang het Bedrijvenschap nog bezig is met de ontwikkeling, de aankoop en verkoop van gronden worden alle opbrengsten en kosten geactiveerd als onderhanden werk.

Algemene dekkingsmiddelen

Voor Bedrijvenschap Hoefweg zijn de algemene dekkingsmiddelen niet van toepassing, met uitzondering van het saldo van de financieringsfunctie. Deze is voor 2018 nihil. De afzonderlijke onderdelen zijn opgenomen in de programmaverantwoording.

Overhead

Overhead	Realisatie 2018	Begroot 2018 na wijziging	Begroot 2018 voor wijziging
Overhead	0	0	0

De interne overhead over 2018 is als volgt:

(x € 1.000)	Realisatie 2018
Personeel	54
Grondexploitaties (dekking)	-54
Saldo	0

Overzicht heffing vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting	Realisatie 2018	Begroot 2018 na wijziging	Begroot 2018 voor wijziging
Vennootschapsbelasting	-/- 1,1 mln.	0	0

Voor 2018 is er een fiscaal (compensabel) verlies gecalculeerd van afgerond € 1,1 mln.

Onvoorzien

In de begroting en jaarrekening van Bedrijvenschap Hoefweg is er geen sprake van een post onvoorzien.

Incidentele baten en lasten

Alle baten en lasten zijn incidenteel van aard.

WNT

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Gemeenschappelijke Regeling Hoefweg. Het voor Gemeenschappelijke Regeling Hoefweg toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Deel 1

Verantwoordingsmodel 2018 1a Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Leidinggevende toefunctionarissen, gewezen toefunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende toefunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling

bedragen x € 1	A. Abee	M.J. Rosier	J. Heuvelink
Functiegegevens	Voorzitter en plv. voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	Lid en plv. voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
Aanvang en einde functie vervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 15/06
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	0	0	0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
"-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	0	0	0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017			
Functiegegevens	A. Abee	M.J. Rosier	J. Heuvelink
	Voorzitter en plv. voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	Plv. voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
Aanvang en einde functie vervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	0	0	0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	0	0	0

Verantwoordingsmodel 2018 1a Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	M. van Driel	H. van Dalen	L. Erwich
Functiegegevens	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	Lid Algemeen Bestuur	Lid Algemeen Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/05 - 03/07	01/01 - 29/03	01/01 – 15/06
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
"-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	0	0	0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017			
Functiegegevens	M. van Driel	H. van Dalen	L. Erwich
	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur	Lid Algemeen Bestuur	Lid Algemeen Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	Zie tab. 1b	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	0	0	0

Verantwoordingsmodel 2018 1a Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	R. Fatinga	E. Kampinga	N.P. Zwiep	R.M. Meijer
	Lid Algemeen Bestuur	Lid Algemeen Bestuur	Directeur	Secretaris
Functiegegevens				
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 29/03	01/01– 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/03
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	N.v.t.	0,301	0,253
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee	nee
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0	53120	8613
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>53.120</i>	<i>8.613</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	56.919	11.933
"-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	0	0	53.120	8.613
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017				
	R. Fatinga	E. Kampinga	N.P. Zwiep	R.M. Meijer
	Lid Algemeen Bestuur	Lid Algemeen Bestuur	Directeur	Secretaris
Functiegegevens				
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/07 – 31/12	01/07 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	N.v.t.	0,28	0,27
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee	nee
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0	24.512	22.473
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>24.512</i>	<i>22.473</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	25.153	24.497
Totale bezoldiging	0	0	24.512	22.473

Deel 1

Verantwoordingsmodel 2018 1b Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	M. van Driel		K. Arends		J. Groeneveld	
Funcatiegegevens	Lid Algemeen Bestuur en		Lid Algemeen Bestuur en		Lid Algemeen Bestuur en	
Kalenderjaar	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01-30/04	08/05– 31/12	16/06 - 31/12	N.v.t	16/06 - 31/12	N.v.t
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	4,00	8,00	7,00	N.v.t	7,00	N.v.t
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum						
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Maxima op basis van de normbedragen per maand	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Bezoldiging						
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		Ja		Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	0	0	0	0	0	0
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	0		0		0	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	0		0		0	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t		N.v.t		N.v.t	

Deel 2

Verantwoordingsmodel 2018 1b Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	J. Iedema		F. Ammerlaan		J.W. van Steenis	
Funcatiegegevens	Lid Algemeen Bestuur en		Lid Algemeen Bestuur		Lid Algemeen Bestuur	
Kalenderjaar	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	05/11 - 31/12	N.v.t	16/06 - 31/12	N.v.t	16/06 - 31/12	N.v.t
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	2,00	N.v.t	7,00	N.v.t	7,00	N.v.t
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum						
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Maxima op basis van de normbedragen per maand	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Bezoldiging						
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		Ja		Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	0	0	0	0	0	0
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	0		0		0	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	0		0		0	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t		N.v.t		N.v.t	

Verantwoordingsmodel 2018 1b Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Leidinggevende topfunctionarissen
zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	N.P. Zwiep		R.M. Meijer	
Functiegegevens	Lid Algemeen Bestuur		Secretaris	
Kalenderjaar	2018	2017	2018	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	Zie tab. 1a	01/01-30/06	Zie tab. 1a	01/01-30/06
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	N.v.t.	6	N.v.t.	6
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	N.v.t.	€ 176	N.v.t.	€ 176
Maxima op basis van de normbedragen per maand	N.v.t.	€ 111.000	N.v.t.	€ 111.000
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging				
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging in de betreffende periode	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	N.v.t.		N.v.t.	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	N.v.t.		N.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	

Verantwoordingsmodel 2018 1b Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Leidinggevende topfunctionarissen
zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	C.C. Krullaars-Hinfelaar		M. Kalf-Simon	
Functiegegevens	Lid Algemeen Bestuur		Secretaris	
Kalenderjaar	2018	2017	2018	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	16/06 - 31/12	N.v.t.	22/03– 31/12	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7,00	N.v.t.	10,00	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	N.v.t.	N.v.t.	€ 182	€ 176
Maxima op basis van de normbedragen per maand	N.v.t.	N.v.t.	€ 228.200	N.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	N.v.t.		€ 228.200	
Bezoldiging				
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	0	0	35.574	0
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	0		35.574	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	0		0	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	

Verantwoordingsmodel 2018 1d Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
A. Abee	Voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
M.J. Rosier	Lid en plaatsvervangend voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
J. Heuveleink	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
K. Arends	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
M. van Driel	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
J. Groeneveld	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
J. Iedema	Lid Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
H. van Dalen	Lid Algemeen Bestuur
C.C. Krullaars-Hinfelaar	Lid Algemeen Bestuur
R. Fatinga	Lid Algemeen Bestuur
L. Erwich	Lid Algemeen Bestuur
F. Ammerlaan	Lid Algemeen Bestuur
E. Kampinga	Lid Algemeen Bestuur
W.J. van Steenis	Lid Algemeen Bestuur

3.3 Balans en de toelichting

Bedrage x € 1.000

ACTIVA	31-12-2017	31-12-2018
Vaste activa		
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	13	13
Totaal vaste activa	13	13
Vlottende activa		
Vorraden		
Onderh. werk (bouwgronden in exploitatie)	44.306	43.814
Uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.571	11.493
Vordering op openbare lichamen	2.597	0
Overige vorderingen	1	6
Liquide middelen		
Banksaldo	250	190
Totaal vlottende activa	56.724	55.502
TOTAAL ACTIVA	56.737	55.515

PASSIVA	31-12-2017	31-12-2018
Vaste passiva		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	0	3.407
Gerealiseerd resultaat	3.407	2.861
	3.407	6.268
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige fin. Instelling	53.158	47.350
Totaal vaste passiva	56.565	53.618
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
overige schulden	47	1.659
Overlopende passiva		
verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	125	238
Totaal vlottende passiva	172	1.898
TOTAAL PASSIVA	56.737	55.515

Het geschat compensabel verlies voor de vennootschapsbelasting bedraagt per ultimo 2018 afgerond € 2,1 mln.

Toelichting op de balans

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Op 7 februari 2006 heeft het Bedrijfschap Hoefweg een samenwerkingsovereenkomst (SOK) gesloten aangaande de gezamenlijke ontwikkeling van Prisma Bedrijvenpark. De SOK bepaalt onder meer dat een joint venture is aangegaan met de bedrijven ASR Vastgoed Ontwikkeling en Maasstede Bleiswijk BV. De joint venture bestaat uit een door partijen gezamenlijk aangegane Commanditaire Vennootschap Prisma Bleiswijk, waarover het beheer wordt gevoerd door een Besloten Vennootschap Prisma Bleiswijk Beheer BV. Het Bedrijfschap neemt voor 30% deel in de CV en voor 31% in de BV.

Op de post Deelnemingen wordt de bijdrage van het Bedrijfschap in het aandelenkapitaal van beide organisaties gepresenteerd.

Schematisch kunnen de mutaties met betrekking tot de waarde van de deelnemingen als volgt worden weergegeven.

	CV	BV	Totaal
Aandeel in kapitaal 7 februari 2006	30.000	5.580	35.580
Mutatie 2006-2017	-21.826	0	-21.826
Aandeel in kapitaal ultimo 2017	8.174	5.580	13.754
Mutatie 2018	0	0	0
Aandeel in kapitaal ultimo 2018	8.174	5.580	13.754

Onderhanden werk (waaronder bouwgronden in exploitatie)

De balanspost onderhanden werk (waaronder gronden in exploitatie) bedraagt per eind 2018 € 43.814 (x € 1.000). Het onderhanden werk bestaat uit een viertal gronden/opstallen in het deelgebied, alsmede uit de nog terug te verdienen kosten van voorbereiding, ontwikkeling, rente e.d. op de verkochte gronden aan CV.

Een beknopt mutatie-overzicht van de post onderhanden werk inclusief de raming van kosten en opbrengsten tot het einde van de looptijd is opgenomen in paragraaf 2.2.8 Grondbeleid.

Winstneming 2017

Bij de berekening van de winstneming in 2017 is uitgegaan van de netto contante waarde en zijn de risico's voor 100% bruto in mindering gebracht op de winstneming. Deze winstneming is op basis van deze uitgangspunten opgenomen in de Jaarrekening 2017. Per ultimo maart 2018, na het samenstellen van de Jaarrekening 2018, is door de commissie BBV over dit onderwerp onder andere een voorbeeld berekening gepubliceerd om een en ander nader te concretiseren. De commissie BBV heeft dit gedaan, omdat er veel vragen over tussentijdse winstneming zijn gesteld. De in de publicatie van de commissie BBV gehanteerde berekeningswijze wijkt ten aanzien van de bovengenoemde uitgangspunten af. Als de voorgestelde uitgangspunten worden gehanteerd is de winstneming 2017 € 4,260 mln. in plaats van € 3,407 mln. Op basis van de toepasselijke berekeningswijze bedraagt de winstneming ultimo 2018 € 6,268 mln.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Betreft de volgende posten:

Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	€ 11.493.000
Overige vorderingen (debiteurenpositie onder aftrek van een voorziening, ad € 9.100)	€ 6.000

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Sinds eind 2013 zijn decentrale overheden verplichte deelnemers aan schatkistbankieren.

Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Tegelijkertijd met de wet is de ministeriële regeling schatkistbankieren decentrale overheden van kracht geworden. Onderdeel van die regeling is de rekeningcourant-overeenkomst die iedere decentrale overheid heeft met de Staat der Nederlanden. De regeling bevat ook de verplichting voor decentrale overheden om een nieuwe bankrekening te openen bij een of meerdere banken, zodat die bankrekening gekoppeld kan worden aan de schatkist. De wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide)middelen aan te houden in de schatkist. Het

woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die de decentrale overheidsorgaan niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. In de praktijk betekent dit voor GR Hoefweg dat alles boven € 250.000,- (drempelbedrag) dagelijks dient over te maken naar haar rekening bij de Staat. Dit wordt dagelijks automatisch door de BNG uitgevoerd. Decentrale overheden dienen zich in de jaarstukken over het schatkistbankieren te verantwoorden. Het gemiddelde van het bedrag aan overtollige middelen dat een decentrale overheid gedurende het kwartaal elk kalenderdag buiten de schatkist heeft aangehouden, mag, ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, niet boven het drempelbedrag liggen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		2018			
(1) Drempelbedrag		250			
		Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	207	70	96	168
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	43	180	154	82
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		2018			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	7.156			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	7.156			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	18.600	6.399	8.877	15.426
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	207	70	96	168

Liquide middelen

Betreft het saldo van de bankrekening bij de BNG.

Eigen Vermogen

De grondexploitatieberekening met peildatum 1/1/2019 toont een voordelig verwacht resultaat van circa € 12,9 miljoen (netto contant). Volgens artikel 12 van de Financiële beheersverordening wordt "Winst in de grondexploitatie eerst genomen, nadat de winst, met voldoende zekerheid te bepalen, daadwerkelijk is gerealiseerd. Uitbetaling van batige saldi aan de deelnemende gemeenten vindt niet eerder plaats dan nadat de grondexploitatie is afgesloten" (artikel 12 lid 4). De toevoeging aan de algemene reserve volgt uit de verplichte tussentijdse (administratieve) winstneming, zie ook de paragraaf grondbeleid.

	1-1-2018	Bestemming resultaat 2017	Mutaties 2018	31-12-2018
Algemene reserve	0	3.407	-	3.407
Gerealiseerd resultaat	3.407	-3.407	2.861	2.861
	3.407	-	2.861	6.268

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen (> 1 jaar)

Het Bedrijvenschap heeft in het jaar 2018 diverse langlopende leningen. Deze leningen hebben een looptijd van 1 jaar of langer en vallen zodoende onder de vaste schulden.

Per 31-12-2018 bedraagt de langlopende schuld € 47,350 miljoen. In 2018 zijn er 2 leningen afgelost. De totale rentelast bedraagt afgerond € 89.000.

Overige schulden

Deze post betreft een BTW schuld per ultimo 2018 en de crediteurenpositie.

Overlopende passiva

Dit betreft het saldo van facturen die in 2019 zijn ontvangen en betaald, maar betrekking hebben op 2018, zoals inhuur, rentelasten en huisvestingskosten.

3.4 Niet in de balans opgenomen rechten en plichten

Prisma

Op 29 mei 2006 heeft de CV Prisma Bleiswijk met ABN AMRO Bank en de BNG een financieringsovereenkomst afgesloten voor de financiering van de grondaankopen en de kosten van bouwrijp en woonrijp maken voor de ontwikkeling en realisatie van het bedrijvenpark Prisma. Dit kredietarrangement is gebaseerd op de Samenwerkingsovereenkomst Bedrijvenpark Prisma, zoals deze in 2006 door het Bedrijvenschap en de marktpartijen is gesloten. Voor het Bedrijvenschap Hoefweg betekent dit een onvoorwaardelijke en onherroepelijke afnameplicht van de in 2006 ingebrachte gronden. Uiterlijk op 31 maart 2021 dient de faciliteit te worden afgelost, door middel van verkoop en levering van alle gronden in het plangebied aan de aandeelhouders van de BV.

In juni 2007 heeft de beherend vennoot van CV Prisma Bleiswijk, Prisma Bleiswijk Beheer BV een Europese aanbesteding gehouden voor de civiel technische werkzaamheden voor geheel Prisma. Op verzoek van alle partijen in de samenwerking Prisma heeft Prisma Bleiswijk Beheer BV voor rekening en risico van de partijen ook de microinfrastructuur aanbesteed. De totaal aanbestede kosten van de microstructuur bedragen € 6.935.000 en zal worden uitgevoerd door de aannemer aan wie destijds de opdracht is gegund, onder toezicht van Prisma Bleiswijk Beheer BV.

Het Bedrijvenschap neemt voor 30% deel in de CV Prisma Bleiswijk en voor 31% in de Prisma Bleiswijk beheer BV. Bedrijvenschap Hoefweg draagt voor gelijke percentages het financiële risico ten aanzien van de winst- en verliesrekening van de CV Prisma Bleiswijk en Prisma Bleiswijk Beheer BV. Op het moment van vaststellen van de jaarrekening toont de grondexploitatieberekening van de CV met peildatum 1 januari 2019 een netto contante waarde van afgerond € 3,8 miljoen positief. Bedrijvenschap Hoefweg heeft recht op 30% bij de verdeling van het positieve (of negatieve) saldo aan het einde van de samenwerking in CV Prisma Bleiswijk.

De jaarrekening over 2018 van Prisma is op 28 maart 2019 door het AVA vastgesteld.

Uitgestelde levering verkoop

Op 21 december 2017 is er een verkoopovereenkomst getekend met een klant (eindafnemer), waarbij sprake is van een uitgestelde levering. De juridische en feitelijke levering van 9.631 m2 grond zal uiterlijk op 21 december 2019 gerealiseerd worden.

3.5 Overzicht taakvelden

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Taakveld		R2018	B2018
0.4	Overhead		
	Lasten	54	0
	Baten	54	0
0.5	Treasury		
	Lasten	89	88
	Baten	89	88
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		
	Lasten	2.027	7.068
	Baten	4.887	7.068
	Totaal		
	Lasten	2.169	7.156
	Baten	5.030	7.156